

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

НТУ «Дніпровська політехніка»

Ромашенко К.Я.

Науковий керівник: к.е.н., доц. каф. менеджменту Дубей Ю.В.

Оцінка конкурентоспроможності підприємства заснована на дослідженні внутрішнього середовища підприємства. Методика оцінки конкурентоспроможності підприємства, заснована на комплексному дослідженні внутрішнього середовища підприємства, передбачає два напрямки:

- визначення переліку внутрішніх факторів і оцінка їх впливу на ефективність і якість діяльності підприємства;
- визначення сильних і слабких сторін у кожній з функціональних областей.

Перший напрямок дослідження – виявлення складу внутрішніх факторів і оцінка їх впливу на ефективність і якість діяльності компанії – проводиться для встановлення резервів вдосконалення діяльності. Дослідження засноване на використанні методики комплексного аналізу виробничо-господарської діяльності та фінансового менеджменту. Тому, як правило, аналіз починається з розгляду фінансового стану організації. Цей аналіз спрямований на з'ясування того, як подальший розвиток компанії узгоджується з наявністю достатніх фінансових коштів і платоспроможністю компанії.

Фінансові показники можна об'єднати в наступні чотири групи:

Перша група – це показники оцінки прибутковості господарської діяльності:

- загальна рентабельність підприємства (загальний прибуток до активів);
- чиста рентабельність підприємства (чистий прибуток до активів);
- рентабельність власного капіталу (чистий прибуток до власного капіталу);
- загальна рентабельність виробничих фондів (загальний прибуток до середньої величини основних виробничих фондів і оборотних коштів).

Друга група – це показники оцінки ефективності управління:

- чистий прибуток до обсягу реалізації продукції;
- загальний прибуток до обсягу реалізації продукції.

Третя група – це показники оцінки ділової активності:

- віддача від активів (виручка від реалізації продукції до активів);
- віддача основних фондів (виручка від реалізації продукції до основних фондів);
- оборотність оборотних фондів (виручка від реалізації продукції до оборотних засобів);
- оборотність дебіторської заборгованості (виручка від реалізації продукції до дебіторської заборгованості);

- оборотність банківських активів (виручка від реалізації продукції до банківських активів);
- віддача власного капіталу (виручка від реалізації продукції до власного капіталу).

Четверта група – це показники оцінки ліквідності:

- поточний коефіцієнт ліквідності (оборотні кошти до термінових зобов'язаннях);
- інші активи до термінових зобов'язаннях;
- індекс постійного активу (основні фонди та інші необоротні активи до власних коштів);
- коефіцієнт автономії (власні кошти до валюти балансу);
- забезпеченість запасів власними оборотними засобами (власні оборотні кошти до запасів).

Аналіз цих показників дозволить з'ясувати закономірності їх зміни, оцінити ефективність фінансової діяльності.

Наведемо характеристики, які свідчать про зниження результативності фінансової діяльності організації:

- стійко низькі значення коефіцієнтів ліквідності;
- постійний брак оборотних коштів;
- високий рівень простроченої кредиторської та дебіторської заборгованості;
- висока частка позикових коштів у загальній сумі джерел коштів;
- відсутність довгострокових контрактів;
- низька рентабельність виробництва;
- недостатня диверсифікація діяльності;
- високий рівень фінансового ризику;
- невисокий рівень прибутковості фінансових інвестицій;
- знижуються обсяги виробництва і зростання собівартості продукції і ін.

Другий напрямок дослідження – визначення сильних і слабких сторін у кожній з функціональних областей – здійснюється для того, щоб виявити напрямки діяльності і ресурси (можливості), які можуть стати основою майбутньої стратегії компанії і створення стійких конкурентних переваг.

Цей аналіз можна проводити в розрізі:

- всієї сукупності функціональних підсистем;
- однієї або декількох функціональних підсистем;
- одного або декількох елементів (наприклад, організаційної структури, технічного забезпечення, інформаційного забезпечення та ін.) функціональних підсистем;
- одного елемента функціональної підсистеми.

Для забезпечення порівнянності інформації аналіз потенціалу повинен проводитися за тими ж областям і напрямам, що і аналіз найближчих конкурентів.

Перелік посилань

1. Кириченко О.М., Мігдальський А.В. Методи оцінювання конкурентоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*, 2017. №2. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5428>.